

Hazırlayan: Salim SELVİ

HAFTANIN VAAZI

KAMİL MÜMİNİN ÖZELLİKLERİ

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ , بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ *

صَلُّوا عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ * صَلُّوا عَلَى طَيْبِ قُلُوبِنَا مُحَمَّدٍ *

صَلُّوا عَلَى شَفِيعِ ذُنُوبِنَا مُحَمَّدٍ *

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي * وَأَفْوِضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ * إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ *

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ *

سُبْحَانَكَ لَا فَهْمَ لَنَا إِلَّا مَا فَهَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ *

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ * بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ الَّذِينَ إِذَا
فَعَلُوا فَاجِحَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَى
مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ

إِنَّ فِيكَ خَصْلَتَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللَّهُ الْجِلْمُ، وَالْإِنَاءَةُ ..

İman ve Mü'min

- Mümin olarak geldiğimiz, imanımızı öğrenme fırsatı bulduğumuz bu dünyada imanımızın gerekliliklerini yerine getirmek suretiyle bize verilen iman nimetimize şükürümüzü ifa edeceğiz.
- Bu sebeple imanımızın gerekliliği olan şeyleri bilmemizde fayda vardır.
- Bu gün sizlerle beraber Kur'an ve Sünnet ışığında Mümin olmanın özelliklerini idrak etmeye çalışacağız. Müminin özelliklerine geçmeden imam ve mümin anlamaya çalışalım.

İman ve Mü'min

- Din ıstılahında **iman**; Hz. Peygamber (a.s.)'ın Allah'tan getirdiği dînî hükümleri, kesin olarak kalp ile tasdik etmek, onun haber verdiği şeyleri tereddütsüz kabul etmek, bunların gerçek ve doğru olduğuna inanmak demektir.
- Bu kimseye **mü'min** denir. Mümin Allah'tan indirilene iman eder. Yüce Allah nelere iman edilmesi gerektiđini řu âyette özet olarak bildirmektedir:
 - **أَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ**
 - “Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler). Her biri; Allah’a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler ve şöyle dediler: Onun Peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz. şöyle de dediler: “İşittik ve itaat ettik. Ey Rabbimiz! Senden bağışlama dileriz. Sonunda dönüş yalnız sanadır” (Bakara; 2 / 285)

- Olgun müminde bulunması gereken özellikler farklı surelerde değişik şekillerde dile getirilmiştir. Mesela, Âl-i İmrân suresinin 134-135. ayetlerinde olgun müminlerin özellikleri şöyle beyan edilmiştir:

- الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ الَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ
- “Onlar bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcayanlar, öfkelerini yenenler, insanları affedenlerdir. Allah iyilik edenleri sever. Yine onlar, çirkin bir iş yaptıkları, yahut nefislerine zulmettikleri zaman Allah’ı hatırlayıp hemen günahlarının bağışlanmasını isteyenler -ki Allah’tan başka günahları kim bağışlar- ve bile bile, işledikleri (günah) üzerinde ısrar etmeyenlerdir.”

Olgun müminin özelliklerini şöyle özetleyebiliriz

○ 1. Namazı huşu ile kılmak

- Namaz, belirli şartları taşıyan müminin yerine getirmekle yükümlü olduğu ibadetlerin başında gelmektedir. Günde beş vakit namazı kılmak zorundadır. Namazı huşu ile kılmak; farz, vacip, sünnet ve âdabına uyararak, Allah'ı görüyormuş gibi ihlasla kılmak şeklinde yorumlanabilir. Namazın huşu ile kılınması Kur'ân'da şöyle ifade edilmektedir:

○ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ

- “Müminler gerçekten kurtuluşa ermişlerdir. Onlar ki, namazlarında (huşu) derin saygı içindedirler” (Müminûn 23/1-2)

2. Allah yolunda infak etmek.

- Allah'ın kendilerine lutfettiği nimetleri, toplumda bu nimetlere muhtaç insanlarla paylaşabilmeleri olgun müminlerin özelliklerinden biridir.
- Toplum, bütün uzuvları ile bir bedene benzer. Uzuvlar nasıl bir bedeni oluşturuyor ve bütünlük arz ediyorsa bunun gibi toplum da zengini, fakiri, alimi ve cahili ile bir bütündür.

Kerim'de en çok yer alan kavramlardan biri infaktır.

- İnfak, insanın sahip olduğu nimetlerden belli bir kısmını toplumda muhtaç kimselere sunması, arz etmesidir. İnfak dinimizde çok önemli bir sosyal yardımlaşma ve dayanışma şeklidir. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ
- “Ey İman edenler! Kazandıklarınızın iyilerinden ve rızık olarak yerden size çıkardıklarımızdan hayra harcayın. Size verilse, gözünüzü yummadan alamayacağınız kötü malı, hayır diye vermeye kalkışmayın. Biliniz ki Allah zengindir, övgüye layıktır” (Bakara 2/267).

3.Sabırlı olmak.

- Kur'ân'da ısrarla müminlerin sabırlı olmaları emredilmektedir. Çünkü sabır, başarının temel taşıdır. Sabır, olaylar karşısında yılmamak, ibadet ve çalışmaya yılmadan devam edebilmek, tahammülü güç ve katlanması zor olaylar karşısında sebat göstermektir.
- وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ
- “Andolsun ki sizi biraz korku ve açlıkla, bir de mallar, canlar ve ürünlerden eksilterek deneriz. Sabredenleri müjdele” (Bakara 2/155)

KAMİL MÜMİNİN ÖZELLİKLERİ

- Sabır kolay bir iş değildir. Bu yüzden Allah sabredenlere hesapsız derecede mükafat vereceğini bildirmektedir.
- إِنَّمَا يُوفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ
- ...“ Sabredenlere mükafatları elbette hesapsız olarak verilecektir” (Zümer 39/10).

Sabredilmesi gereken hususları beş maddede toplamak mümkündür:

1. İmanı son nefese kadar korumada sabır,
2. İbadet ve itâatlere sabır,
3. İsyan ve günaha düşmeme konusunda sabır,
4. Musibetlere karşı tahammüllü olmada sabır,
5. Zaman isteyen işlerde yılgınlık göstermeme konusunda sabır.

Allah insanı çeşitli musibetlerle imtihan eder. Bu imtihanda başarı ancak sabırla mümkündür.

4. Hilm sahibi olmak.

- Hilm, olaylar karşısında aceleci davranmamak ve teenni ile hareket etmek demektir. "Hilm" akıl ve kültür ile kazanılan, sosyal ilişkilerde sabırlı, hoşgörülü, bağışlayıcı, uzlaşmacı ve medenî davranışlar sergilemeyi sağlayan ahlakî bir olgudur. Peygamberimiz (a.s) bir sahabiye överken,
- **إِنَّ فِيكَ خَصْلَتَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللَّهُ الْجِلْمُ، وَالْأَنَاةُ ..**
- “Sende Allah’ın sevdiği iki haslet vardır; bunlardan biri hilim, diğeri de teennîdir.”

5. Öfkeye hakim olmak

- Öfkeye hakim olabilmek müminin önemli bir ahlâkî niteliğidir. Toplumsal hayata baktığımızda, bir anlık öfkeyle nice hayatların söndüğünü, yuvaların yıkıldığını, kalplerin kırıldığını görürüz.
- Al-i İmrân suresinin 133. âyetinde cennetin muttakîler için hazırlandığı bildirilmekte, 134. âyette muttakî insanların özellikleri zikredilmektedir. Bu özelliklerden biri muttakilerin **öfkelerine hakim olup insanların kusurlarını bağışlamalarıdır.**

5. Öfkeye hakim olmak

Peygamber efendimiz,

- لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرْعَةِ، إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ
- “Yiğit dediğin, güreşte rakibini yenen kimse değildir; asıl yiğit hiddet anında öfkesine hakim olan adamdır” [7] ifadesiyle, gerçek güçlü kimsenin, karşılaştığı problem ve beklenmedik davranışlara, sakinet ve sabırla göğüs geren kimse olduğunu bildirmektedir.

6. Ahde vefa

- Ahde vefa, verilen sözü tutmak, yapılan sözleşmeye uymaktır. Mümin hem Allah'a hem de insanlara verdiği söze riayet eder.
- Yüce Allah Müminun suresinin ilk dokuz âyetinde kurtuluşa eren müminlerin niteliklerini bildirmektedir. Bu niteliklerden biri de onların emanetlere ve verdikleri sözlere riayet etmeleridir.
- Ahde vefa, insanı yücelten meziyetlerden biridir.

- Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:
- أَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ
- “Antlaşma yaptığınız zaman, Allah’a karşı verdiğiniz sözü yerine getirin. Allah’ı kendinize kefil kılarak pekiştirdikten sonra yeminlerinizi bozmayın. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı bilir" (Nahl16/91).
- وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا
- ... “ Verdiğiniz sözü yerine getirin. Çünkü söz (veren sözünden) sorumludur” (İsra 17/34)

7. Affedici olmak:

- Yüce Yaraticının, Kur'ân'da en çok zikredilen sıfatlarından birisi de affedici oluşudur. Rahmani bir sıfat olan affetme, olgun müminlerin de niteliği olarak zikredilmiştir.
- Kur'ân-ı Kerim'de, Hz. Peygamber'in şahsında bütün mü'minlere,
- خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ
- “Sen af yolunu tut, iyiliği emret ve cahillerden yüz çevir” (Araf 7/199)

8. Güvenilir olmak.

- Müminlerin en önemli özelliklerinden biri de güvenilir olmasıdır. Peygamberimizin yaşadığı toplumda en belirgin özeliği "el-emîn" oluşu idi. Esasen o, halkın güvenini kazanmamış olsaydı insanlar kısa sürede inançlarını, âdet ve geleneklerini bırakarak onun etrafında toplanırlar mıydı?
- وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ
- "O müminler ki, emanetlerine ve ahitlerine riâyet ederler" (Mü'minûn 23/8)

Emanete hıyaneti Peygamberimiz nifak belirtisi saymıştır.

- أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَتْ مُنَافِقًا خَالِصًا. وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ حَتَّى يَدْعَهَا: إِذَا أُوتِمِنَ خَانَ، وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبًا، وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ، وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ
- “Dört haslet vardır; kimde bu hasletler bulunursa o kimse halis münafıktır. Kimde de bunlardan biri bulunursa, onu bırakıncaya kadar kendinde nifaktan bir haslet var demektir: Emanet edilince hıyanet eder, konuşunca yalan söyler, söz verince sözünde durmaz, husumet edince haddi aşar.”

1. Namazı huşu ile kılmak

9. Faydasız işlerden, boş sözlerden uzak durmak.

- Müminûn suresinde olgun müminlerin vasıfları sayılırken;
- وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ
- "Onlar ki, faydasız işlerden ve boş sözlerden yüz çevirirler"
- Ayette geçen "lağv" kelimesi dünya ve âhirette faydası olmayan boş ve anlamsız söz, fiil ve davranışlardır.
- Müminlerin bundan uzak durması gerekir.

10. Merhametli olmak.

- Mümin merhametli insandır. Allah insanların merhametli olmalarını ve birbirlerine merhamet tavsiye etmelerini istemektedir:
- ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ
- “Sonra da iman edenlerden olup birbirine sabrı tavsiye edenlerden, birbirine merhameti tavsiye edenlerden olanlar var ya, işte onlar Ahiret mutluluğuna erenlerdir.(Amel defteri sağdan verilecek kimselerdir)” (Beled 90/ 17-18).

Allah'ın bir insana merhameti, onun diğer insanlara merhametine bağlıdır :

- لا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ »
- «Allah, insanlara merhamet etmeyene rahmette bulunmaz"»
- Sahabeden Akra' b. Hâbis, Peygamberimiz (s.a.s.)'i (torunu) Hasan'ı öperken görmüş ve 'benim on çocuğum var, onlardan hiçbirini öpmedim' demiştir. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.s.),
- مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يُرْحَمُ "Merhamet etmeyene merhamet edilmez" demiştir.

11. Emr i bi'l-Ma'ruf ve Nehy-i Ani'-l Münker yapmak

- " Ma'ruf", İslam'a ve akli selime uygun olan her şey maruftur. "Münker" ise İslam ve akli selime uygun olmayan her türlü kötü söz, fiil ve davranışlardır. Marufu emretme ve münkeri men etme, iyiliklerin yayılması, kötülüklerin yok edilmesi için çalışmak müminin en önemli görevidir

11. Emr i bi'l-Ma'ruf ve Nehy-i Ani'-l Münker yapmak

○ Yüce Allah,

- وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
- “ Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin dostlarıdır. Onlar marufu emreder, münkeri men ederler, namazları kılarlar, zekâtı verirler, Allah ve Peygamberine itaat ederler. İşte bunlara Allah rahmet edecektir” (Tevbe 9/71).

12. Günahlarda ısrar etmemek

- Nefis sahibi olan ve şeytanın düşmanlığına maruz kalan insan günah işleyebilir. Önemli olan hiç günah işlememek değil günah işlediğinin farkına varıp bu günden vazgeçebilmek ve günahına tövbe edip Allah'a yönelebilmektir.
- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا
 “Ey iman edenler! Allah’a samimiyetle tövbe edin”
 (Tahrim 66/8).

KAMİL MÜMİNİN ÖZELLİKLERİ

- Bir günah işleyince hemen Allah'ı hatırlayıp tövbe etmek muttakî müminin özelliğidir (Al-i İmran, 3/135)
- Peygamberimiz (a.s.), تُوْبُوا إِلَى رَبِّكُمْ فَوَاللَّهِ إِنِّي تُتُوبُ إِلَى رَبِّي تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ
- Ey insanlar! Allah'a tevbe edip ondan af dileyin. Zira ben günde yüz defa tövbe ederim”

KAMİL MÜMİNİN ÖZELLİKLERİ

- Olgun müminin 12 özelliğini kısaca izah etmeye çalıştık. Hiç şüphesiz ki Kur'ân ve hadislerde bunların dışında pek çok özelliği vardır.
- Mümin, imandan sonra Allah ve Peygamberine itaat eden, Kur'ân ve Sünnette yer alan emir ve yasaklara, öğüt ve tavsiyelere uyan insandır.
- Mümin ne kadar Kur'ân ve Sünnette uygun hareket edebilirse o nispette kâmil mümin olur.
- Ne kadar günah işlerse kemal ve takvasından o kadar yitirmiş olur.

KAMİL MÜMINİN ÖZELLİKLERİ

https://t.me/sunum_vaaz